

Wycieczka nr 71
NAŁĘCZÓW – WĄWOLNICA - KAZIMIERZ DOLNY
(10.11.2018)

Region: województwo lubelskie: powiat puławski

Dystans: ok. 24 km (dystans Nałęczów – Kazimierz Dln.)

Rodzaj wycieczki: samochodowa

Stopień trudności: niski

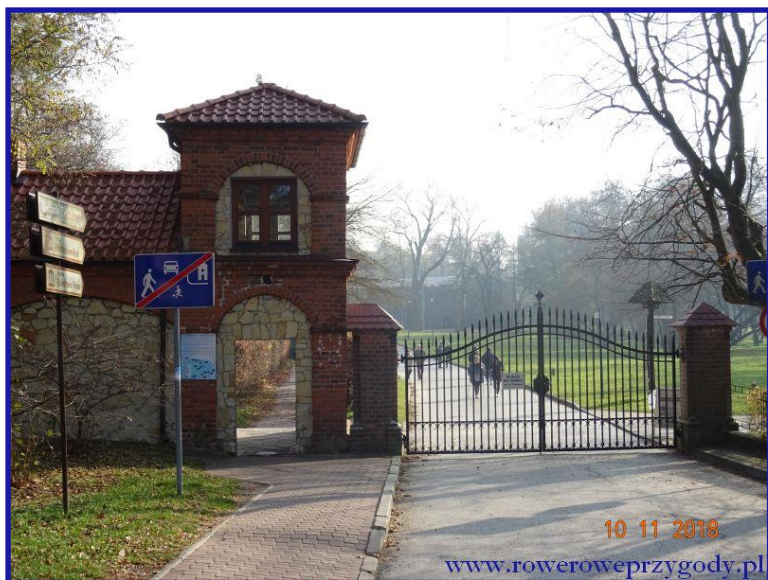
Minimalny wiek uczestnika: 9 lat

*Fragment mapy przedstawionej powyżej, pochodzi z systemu map internetowych **OpenStreetMap** (źródło: <http://openstreetmap.org/>). W/w mapa została dołączona do Opisu na warunkach licencji [Uznanie autorstwa na tych samych warunkach 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/) (CC-BY-SA 2.0). Legenda i trasa wycieczki została wprowadzona przez autora w/w Opisu.*

Serdecznie witam na kolejnej wycieczce krajoznawczej po ciekawych terenach Lubelszczyzny. Po ostatniej wycieczce do **Kazimierza Dolnego**, czułem znaczny niedosyt i postanowiłem wybrać się ponownie w te rejony z postanowieniem, że znów odwiedzę to urocze miasteczko. Ale tym razem, dołączyłem do planu zwiedzania inne znane miejsce: **Nałęczów** – równie znane jak Kazimierz. Jadąc po drodze z Nałęczowa do Kazimierza wstąpiliśmy wspólnie z Kacprem (syn tym razem mi towarzyszył) do **Wąwolnicy**, gdzie znajduje się także słynna figurka Matki Bożej Kębelskiej. Ale to wszystko opiszę poniżej. No to zaczynamy.

Naszą wycieczkę zaczynamy od dojazdu do **Parku Zdrojowego w Nałęczowie**. Wybór gdzie zaparkujemy samochód pozostawiam Państwu. My z Kacprem zaparkowaliśmy na jednym z dużych parkingów, blisko **Bramy Zachodniej Parku Zdrojowego (zdjęcie nr 1)**.

Zdjęcie nr 1 - Tzw. Brama Zachodnia Parku Zdrojowego w Nałęczowie.

znanych atrakcji tego miejsca. Samo zwiedzanie możemy rozpocząć od przeciwległej strony Parku, czyli od **Bramy Wschodniej (zdjęcie nr 2)**. Aby dostać się do niej, musimy przejść głównymi alejami Parku, tj. Aleją Grabową a następnie Kasztanową (**zdjęcie nr 3**) mijając m.in. jeden z ciekawszych zabytków Parku tj. **Stare Łazienki**, które zresztą przedstawię w dalszej części Opisu.

Zanim przejdziemy do zwiedzania Parku Zdrojowego, głównej atrakcji Nałęczowa, dodam tylko, że jeśli o zwiedzanie tego miasta, ze względu czasowych ograniczyliśmy się jedynie do części uzdrowskiej czyli w/w Parku Zdrojowego. Tak więc poniżej postaramy się zaprezentować większość

Nasze zwiedzanie możemy rozpocząć od **Bramy Wschodniej** Parku, gdzie zresztą znajdują się toalety, z których można skorzystać przed rozpoczęciem zwiedzania. Poniżej krótki rys historyczny Parku Zdrojowego w Nałęczowie.

Zdjęcie nr 3 - Jedna z głównych alei parkowych w Parku Zdrojowym w Nałęczowie tj. Aleja Kasztanowa (widok od strony Bramy Wschodniej).

*Park Zdrojowy w Nałęczowie – jego początki sięgają końca XVIII wieku. Jego założycielem był Stanisław Malachowski. W 1817 r. potwierdzono lecznicze działanie nałęczowskich wód. Wieści o leczniczych właściwościach wód szybko rozniosły się po całej Polsce. Nałęczów należy do nielicznych uzdrowisk wyłącznie o profilu kardiologicznym, w którym leczy się chorobę wieńcową, nadciśnienie tętnicze a także nerwice serca. Pierwszym budynkiem zbudowanym na potrzeby uzdrowiska był **Pałac Malachowskich** (zdjęcie nr 4).*

*Wnętrze pałacu kryje wspaniałą rokokową wystrój. Jak możemy przeczytać w internecie, sala balowa pałacu i jej sąsiednie salony udekorowane są stiukami. Niestety nie mieliśmy okazji i możliwości pozwiedzać wnętrza pałacyku, gdyż w czasie naszej wycieczki budynek był zamknięty. Jako, że bardzo częstym bywalcem sanatorium w Nałęczowie był znany już wówczas pisarz **Bolesław Prus**, w budynku pałacyku znajduje się jego Muzeum.*

Zdjęcie nr 4 - Widok na pałac Malachowskich od strony Bramy Wschodniej .

Przechodząc z drugiej strony budynku, możemy zobaczyć, powstały w 2002 r. **pomnik Bolesława**

Prusa. Pisarz został przedstawiony jako siedzący w swoim ulubionym miejscu na parkowej ławeczce (**zdjęcie nr 5**). Pomnik jest jedną z głównych atrakcji Nałęczowa, chętnie oglądany przez turystów i kuracjuszy. Dodam jeszcze, o czym nie wie wielu ludzi, że nasz pisarz Bolesław Prus przyjeżdżał do Nałęczowa lecząc się z choroby zwanej agarofobią, czyli lękiem przed otwartymi przestrzeniami.

Zdjęcie nr 5 - Słynna nałęczowska ławeczka Bolesława Prusa.

Łącznie odbył 28 corocznych turnusów. Czy się ostatecznie wyleczył ze swojej choroby, tego nie wiem i nie odnalazłem też odpowiedzi w źródłach internetowych.

Nałęczów znany jest z wód mineralnych o działaniu leczniczym. Wody czerpane są ze szczelin skał kredowych, mieszczące się pod grubą warstwą lessu. Można je popробować w parkowej **Pijalni Wód Mineralnych (zdjęcie nr 6)**, znajdującej się budynku palmiarni. Akurat w czasie naszej wycieczki trwał remont, ale i tak wewnątrz dało wyczuć się przyjemną atmosferę przeszklonej konstrukcji. W **Pijalni Wód** za symboliczne 5 zł możemy popробować jednej z trzech, różnych wód mineralnych

Zdjęcie nr 6 - Pijalnia Wód Mineralnych w Nałęczowie.

zwanych odpowiednio : **Miłość, Barbara i Celiński.** Są to nazwy źródeł, z których te wody pochodzą. Co ciekawe, obok stanowiska, gdzie możemy nalać sobie jednej z powyższych wód (**zdjęcie nr 7**), znajduje się także specjalna wanienska z podgrzewaną, gorącą wodą, w której możemy podwyższyć temperaturę wody mineralnej, którą zamierzamy wypić.

W samej Pijalni Wód Mineralnych możemy oprócz znacznych wielkości palm, z których najstarsza pochodzi z 1903 r., możemy również podziwiać freski, wykonane przez lokalnego artystę. Wody nałęczowskie są wodami żelazistymi, przez co mają charakterystyczny smak. Najbardziej żelazistą wodą jest woda **Barbara** a najmniej woda **Miłość**.

Zdjęcie nr 7 - Wewnątrz nałęczowskiej Pijalni Wód Mineralnych.

Zresztą woda **Miłość** używana jest do uzdrowiskowych kąpiel. W tym samym budynku znajduje się również inna atrakcja czyli **Pijalnia Czekolady E. Wedel** (zdjęcie nr 8).

Śmiało polecam skorzystanie z jej oferty, chociaż przynajmniej nie jest tanio, ale jak ktoś lubi czekoladowe słodkości z pewnością się nie zawiedzie. Z Kacprem spróbowaliśmy gorącej czekolady (białej i mlecznej z polewą truskawkową) i powiem, że byłem miło zaskoczony, bo smakowała wyśmienicie.

Zdjęcie nr 8 - Wnętrze Pijalni Czekolady w Nałęczowie.

Posileni przepyszny deserem, udaliśmy się na dalsze zwiedzanie Parku Zdrojowego. W centralnej jego części znajduje się **Staw Parkowy** z wyspą miłości po środku, na której często możemy zobaczyć łabędzie (zdjęcie nr 9). Staw jest częścią koryta rzeki Bystrej, która dzieli park na dwie części. W stawie pływają różne gatunki ryb: karp, płoć, jaź, szczupak.

www.roweroweprzygody.pl

Zdjęcie nr 9 - Staw Parkowy w Parku Zdrojowym w Nałęczowie.

Tuż nad stawem znajduje się inny zabytkowy budynek sanatoryjny tj. **Książę Józef** (zdjęcie nr 10).

www.roweroweprzygody.pl

Jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych budynków w Parku Zdrojowym.

*Obecnie sanatorium dysponuje 68 pokojami. W budynku tym mieszczą się również specjalistyczne gabinety lekarskie. Innym zabytkowym obiektem, bardzo często odwiedzanym przez turystów są **Stare Łazienki** (zdjęcie nr 11).*

Zdjęcie nr 10 - Sanatorium Książę Józef nieopodal Stawu Parkowego.

Zabytkowy budynek powstał jako pierwszy, profesjonalny obiekt kuracyjny w Nałęczowie, kiedy pałac Małachowskich stał się zbyt ciasny, żeby przyjąć wciąż rosnącą liczbę kuracjuszy.

Zdjęcie nr 11 - Pierwszy, profesjonalny obiekt sanatoryjny w Nałęczowie – Stare Łazienki.

Jest to kameralny i stylowy obiekt, który znajduje się w centrum Parku nieopodal Stawu. W jego wnętrzu możemy obejrzeć liczne sztukaterie, balkony i tarasy. Obiekt został wpisany do rejestru zabytków.

*Nieopodal **Starych Łazienek** znajduje się kolejny z ciekawszych obiektów leczniczych - **kompleks wodny Atrium**, którego sercem jest liczący 300 m² basen (**zdjęcie nr 12**). Ponadto na terenie Atrium znajduje się jedyny w Polsce **basen białej glinki**, sprowadzanej specjalnie na potrzeby zabiegów z Grecji. Biała glinka najczęściej wykorzystywana jest w zabiegach kosmetycznych*

Zdjęcie nr 12 - Widok na główne wejście kompleksu wodnego - Atrium.

twarży. W Nałęczowie można zastosować ten zabieg na całe ciało. Dodam, iż biała glina jest bogata w krzemian glinu i ma zastosowanie nie tylko w medycynie zewnętrznej ale również może być stosowana do wewnątrz organizmu w przypadku zatruc, zaparć i innych dolegliwości trawiennych.

Powoli kończymy opis Parku Zdrojowego w Nałęczowie. Zdaję sobie sprawę, iż ze względu czasowych nie byliśmy w stanie z Kacprem zwiedzić wszystkich nałęczowskich atrakcji. Warto wspomnieć, iż charakterystyczna dla Nałęczowa jest willowa zabudowa miasteczka. Większość zabytkowych budynków powstało pod koniec XIX wieku lub na początku XX wieku. Nałęczów przyciągał wielu artystów. Bywali tu i tworzyli **Zofia Nałkowska**, **Henryk Sienkiewicz** czy **Stefan Żeromski**. Tuż za Bramą Wschodnią Parku, w okolicy parkingu możemy skorzystać z wielu informacji, umieszczonych na tablicach i poświęconych jednemu z ważniejszych pisarzy polskich, związanych z Nałęczowem tj. wspomnianym wcześniej **Bolesławowi Prusowi** (zdjęcie nr 13).

Zdjęcie nr 13 - Wystawa poświęcona Bolesławowi Prusowi, częstemu gościowi Parku Zdrojowego w Nałęczowie.

Mam nadzieję, że chociaż ten krótki opis przybliży co nieco Park Zdrojowy i występujące w nim zabytki i ciekawostki (źródła tekstu na końcu Opisu).

Oczywiście chętni mogą pospacerować po Nałęczowie, jednakże my z Kacprem ze względu na ograniczony czas, udaliśmy się samochodem w kierunku **Kazimierza Dolnego** trasą nr

830. Po przejechaniu kilku kilometrów, wjechaliśmy do następnej, planowanej na ten dzień atrakcji tj. do Sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy (zdjęcie nr 14).

Zdjęcie nr 14 - Bazylika Mniejsza w Wąwolnicy.

Zanim rozpoczniemy zwiedzanie tego religijnego miejsca, umieszczę poniżej kilka istotnych informacji, które lepiej pomogą zrozumieć istotę tej świątyni.

Sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy - tradycja kultu Matki Bożej w Kęble i Wąwolnicy sięga okresu najazdów tatarskich pod koniec XIII wieku. Jak możemy przeczytać na stronie internetowej Sanktuarium (link na końcu Opisu) w 1278 r. atakującym Tatarom ukazała się Matka Boża. Miejsce tego wydarzenia było często odwiedzane przez wierzących, gdyż po objawieniu się Matki Bożej, wieść o cudzie rozeszła się błyskawicznie. Wtedy też dziedzic tych okolic,

postanowił w odległości kilkaset kroków, wybudować drewniany kościół, w którym umieszczono drewnianą figurkę. Dodam, że MB ukazała się jako jasność, która pojawiła się nad znajdującą się w rękach Tatarów, figurką Matki Bożej.

W 1700 r. za zgodą papieża Innocentego XII, odbyło się przeniesienie figurki MB z Kębła do kościoła parafialnego w Wąwolnicy. Zachowania do naszych czasów figurka kębelska pochodzi z ok. 1440 r. i została wykonana z pnia lipowego o wysokości ok. 85 cm (zdjęcie nr 15).

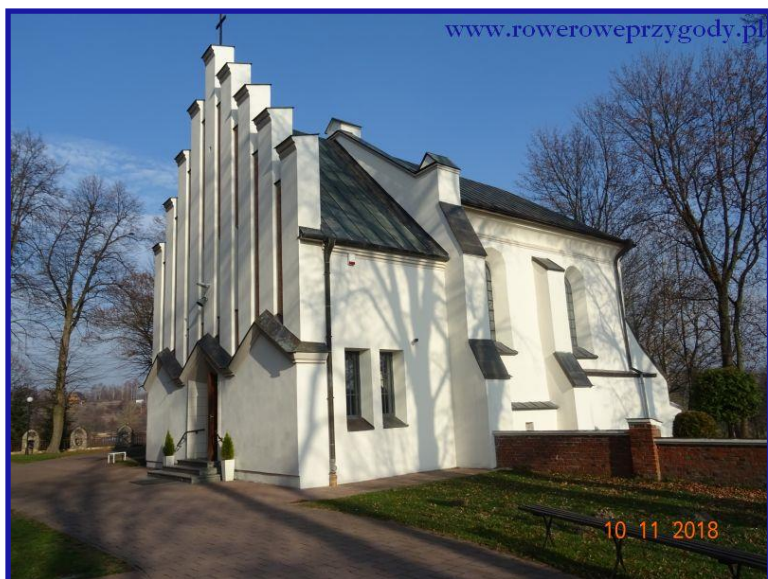
W średniowieczu w Wąwolnicy istniały dwa kościoły parafialne:

- p. św. Wojciecha (obecnie kaplica Matki Bożej Kębelskiej)*
- pw. Marii Magdaleny (tereny dawnej szkoły)*

Zdjęcie nr 15 – Figurka Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy.

Obecna Kaplica M.B. Kębelskiej (**zdjęcie nr 16**), powstała w 1342 r. Jan Długosz wskazuje jako fundatora Kazimierza Wielkiego.

W połowie XV wieku została przekazana Benedyktynom. Kościół ten został wielokrotnie przebudowywany. W 1819 r. nastąpiła kasata zakonu Benedyktynów św. Wojciecha popadł w ruinę. W późniejszym czasie próbowano ratować świątynię poprzez doraźne remonty. Jednakże stan techniczny kościoła był tak zły, że podjęto

Zdjęcie nr 16 – Kaplica Matki Bożej Kębelskiej w Wąwolnicy.

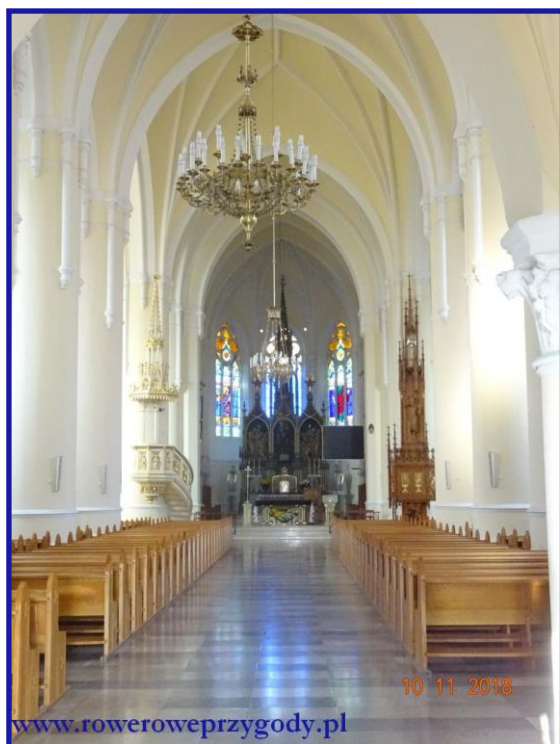
decyzję o budowie nowej świątyni. W latach 1907-1914 r. stanął nowy kościół również pw. św. Wojciecha a stary kościół został rozebrany z pozostawieniem prezbiterium, czyli powrócono do najstarszego kościoła pw. św. Wojciecha. Po wyburzeniu nawy kościoła pw. św. Wojciecha, część prezbiterialna została później zamurowana. W 1984 r. kaplica została przedłużona ku zachodowi. Nowy kościół został wybudowany z datków parafian (**zdjęcie nr 17**), Jego podłużną oś wyznaczono prostopadle do osi dawnej świątyni. Z tego powodu musiano rozebrać stary kościół, gdyż jego ściany znalazły się w odległości zaledwie 1 metra od nowo wznoszonego. Pozostawiono tylko prezbiterium jako kaplicę z figurą Matki Bożej Kębelskiej. W 2001 r. papież Jan Paweł II wyniósł

Zdjęcie nr 17 – Jeszcze jedno ujęcie Bazyliki Mniejszej i kaplicy MB Kębelskiej w Wąwolnicy

kościół do godności **bazyliki mniejszej**. Dla ciekawych umieszczam na końcu Opisu link do odpowiedniej strony Wikipedii, gdzie możemy zapoznać się z pojęciem bazylika mniejsza.

Kościół jest budowlą w stylu neogotyckim, murowaną z czerwonej cegły. Wewnątrz znajdują się

www.roveroweprzygody.pl

oltarze: główny z figurą Matki Bożej Wąwolnickiej, pochodzącej prawdopodobnie z przełomu XIV i XV wieku (zdjęcie nr 18). Przed wejściem na teren Sanktuarium możemy odwiedzić sklepik z pamiątkami, gdzie możemy nabyć wiele interesujących pamiątek np. książki, broszurki o Wąwolnicy, magnesy ze zdjęciem Sanktuarium itd. Na zakończenie tego krótkiego opisu Sanktuarium, dodam, iż na dużym placu z drugiej strony kościoła mają miejsce nabożeństwa, w których bierze udział wielu wiernych. Przechodząc tam, mamy okazję zobaczyć jaki widok na plac nabożeństw mają duchowni, odprawiający Msze Święte (zdjęcie nr 19). (Źródła tekstu na końcu Opisu).

Zdjęcie nr 18 – Wnętrze Bazyliki Mniejszej w Wąwolnicy.

Zdjęcie nr 19 – Widok na plac nabożeństw z ołtarza polowego przy Sanktuarium w Wąwolnicy.

Odwiedziwszy Sanktuarium w **Wąwolnicy**, możemy udać się w kierunku ostatniej atrakcji dzisiejszego dnia tj. do **Kazimierza Dolnego**. Wybierając się latem na tą wycieczkę, z pewnością będziemy mieli więcej czasu na odwiedzenie wszystkich ważniejszych atrakcji w Kazimierzu Dolnym. Niestety my z Kacprem tego czasu aż tak dużo nie mieliśmy. Ale też nie ukrywam, nawet przy kończącym się dniu co nieco zobaczyliśmy. Oczywiście wszystkie, ważniejsze atrakcje Kazimierza Dolnego opisałem w Opisie ostatniej wycieczki – link: http://www.roweroweprzygody.pl/?page_id=4699 . Poniżej kilka symbolicznych fotek miejsc, które z Kacprem zobaczyliśmy podczas tego krótkiego pobytu w tym uroczym miasteczku (**zdjęcia nr 20,21,22,23**).

Zdjęcie nr 20 – Kazimierski Rynek Główny

Zdjęcie nr 21 – Wąwóz „Korzeniowy Dół”

Zdjęcie nr 22 – Widok na Wisłę spod średniowiecznej baszty (wieży zamkowej) w Kazimierzu Dln.

Zdjęcie nr 23 – Widok ze wzgórza Trzech Krzyży.

To tyle na dzisiaj. Mam nadzieję, że wycieczka się podobała. Ze swojej strony zachęcam do skorzystania z tej propozycji wycieczki ale w okresie letnim, gdyż wtedy dzień jest znacznie dłuższy, przez co można więcej zobaczyć. Do zobaczenia na trasie.

Uwagi, komentarze lub inne spostrzeżenia, którymi chcielibyście się podzielić, proszę kierować na: roweroweprzygody@gmail.com

Życzę dobrej pogody i dużo wrażeń z wycieczki...

Darek Jedliński

Dokumentacja zdjęciowa:

- ***Wszystkie zdjęcia:*** autor

Źródła internetowe (linki):

- ***Park Zdrojowy w Nałęczowie***
 - <http://naleczow.pl/park-zdrojowy/>
 - <https://uzdrowisko-naleczow.pl/o-nas/>
 - <https://naleczow.pl/item/sanatorium-ksiaze-jozef/>
 - <https://lubelskierowerem.pl/naleczow-atrakcje-turystyczne/>
 - <https://uzdrowisko-naleczow.pl/obiekty/kompleks-wodny-atrium/>
 - <https://www.naleczow.com.pl/historia/boleslaw-prus/639-boleslaw-prus-w-naleczowie.html>
- ***Sanktuarium Maryjne w Wąwolnicy***
 - <http://www.sanktuarium-wawolnica.pl/bazylika.html>
 - <http://www.sanktuarium-wawolnica.pl/kaplica-mb.html>
 - https://pl.wikipedia.org/wiki/Bazylika_mniejsza
- ***Link do filmu na kanale YouTube pt. Wycieczka nr 70***
<https://www.youtube.com/watch?v=QGqWtYj8aPo&t=1s>